

A Köznevelési Kerekasztal

2016. június 14.

Összefoglaló

Napirend:

1. A Tartalomfejlesztési és Módszertani Munkacsoport javaslatai
2. Minőségi idő a köznevelésben
3. Rövid távú, átmeneti intézkedések a tartalmi szabályozók eredményesebb alkalmazására
4. Egyebek

1. A Tartalomfejlesztési és Módszertani Munkacsoport javaslatai

„Versenyképes oktatás, értékalapú nevelés”

Prof. Dr. Csépe Valéria, az MTA Közoktatási Elnöki Bizottságának elnöke foglalta össze a munkacsoport munkáját, amelyet 2016. márciusától a mai napig folytattak. A tudomány elvárásainak megfelelően a XXI. századi magyar iskola programjának a megalkotása a cél, amely, elemzésből, felmérésből épül fel. A múltat elemzik, miközben a jövőt építik. Az egyes témacsoportok megnézték, elemezték a jelenlegi rendszer erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit.

A munkacsoport 5 témacsoportot működtet:

- Alapkészségek (óvoda és iskola), rendszere, átmenetek, Kiemelten: 3-6 év és 6-10 év
- Nat, kerettanterv be- és kimeneti kritériumok, átmenetek I. alapozó szakasz 1-4 évfolyam
- Nat, kerettanterv, be- és kimeneti kritériumok, átmenetek II.5-12.évf.
- Tankönyv és oktatási módszerek
- Helyzetelemzés – átívelő témák, egyénre szabott oktatás

A Nat koncepciójának a gerincét tekintette át a kerekasztal, amely több elemből is áll. Rugalmas, jól tervezhető, az iskola helyi igényeihez jól alakítható rendszer, amely a kerettantervekből jól levezethető. Ennek alapja egy más szemléletmód.

Az 1-4 évfolyam egy rugalmas, sima átmenetet kell, hogy biztosítson. Elég időt, keretet, szakembert kell biztosítani ebben az időszakban. A pedagógusképzéssel és a pedagógus továbbképzéssel együtt kell megvalósítani.

A stabil tanulóképesség az alkalmazkodó tudás, a társas beilleszkedés képességének kialakítása a cél.

Ehhez készülnek majd azok a standardok, amelyek az alsó tagozatban megfogalmazott követelményeket tartalmazzák, milyen tudása, képessége kell, hogy legyen gyereknek. Ez lesz

majd a felső tagozat bemeneti követelménye. Mindig az alsóbb szakaszokra kell építeni. Hasonlóképpen lesz a középfok bemeneti követelményeit illetően, azok az általános iskola kimeneti követelményei is egyben. Az általános iskolai tartalmi szabályozás kialakításának fontos alapelvei közé tartoznak: „keveset, alaposan, türelmesen és igényesen”, „életkorra méretezett tartalom és módszertan” szükséges.

Minden esetben ez az építkezési mód az ami, meghatározza a tanítási tartalmakat.

A pedagógusokat fel kell készíteni a XXI: századi iskola, oktatás tartalmi és módszertani megújulására. A pedagógus számára ne a tankönyv legyen az az eszköz, amelyre támaszkodik.

Egy átlátható, koherens rendszer építése folyik, ahol az iskolának, a pedagógusnak szakmai önállósága van.

A versengés és az együttműködés egymással harmóniában élő rendszerek. Az új Nat koncepciója a fenti alapelvekre épít.

A munkacsoport áttekintette az átívelő témákat, a tipikus és atipikus fejlődési folyamatokat. Gyerekek átlaga hogyan alakul, milyen a tudása, hogyan halad a tanulásban, hol kell felzárkóztatni, a gyerekeknek tovább kell haladni, nem szabad lemaradni. Ehhez keret szükséges, és nem csak a tanórára. A tanórába kapaszkodásból kell elmozdulni.

A mozgással, a zenével, a művészettel történő nevelés az egészséges életre történő nevelés része. Az ember belső világa, a testi-lelki egészsége szempontjából az érzelmei, vágyai, motivációja, kreativitása, és alkalmazható tudásának megszerzése és megőrzése fontos.

Ha konszenzus van, akkor sikeres lesz az új Nat. bevezetése és megvalósítása

2. Minőségi idő a köznevelésben

Dr. Zalay Szabolcs, a Pécsi Leőwey Klára Gimnáziuma igazgatója számolt be a Gyermek és tanulói életutak munkacsoport által megfogalmazott javaslatokról.

A munkacsoport által vizsgált témák közé tartozik a gyermek- és tanulói életút, a pedagógusképzés és pedagógus-továbbképzés, az esélyegyenlőség és gyermekvédelem kérdése, az óvoda világa, a tankötelezettség, az integráció és szegregáció kérdése, a tehetséggondozás, a mindennapos testnevelés, a diákönkormányzatiság, a kollégiumok helyzete, az intézmények közötti átjárhatóság ügye, a végzettség nélküli iskolaelhagyás problémaköre és a köznevelés kimeneti szabályozása.

Kiemelt témáik voltak:

A *kollégiumok*, amelyek alapvetően az esélyteremtés lehetőségei. A kollégiumok hangsúlyos szerepet töltenek be a nevelésben, a tanulás-támogatásban. A kollégiumok fejlesztése szükségszerű. A kollégiumi pedagógiának nagyobb hangsúlyt szeretnének.

A *tehetséggondozás*, amely életkornak megfelelő legyen. Véleményük szerint csak teljes személyiséggel lehet nevelni. A jól működő programokat meg kell őrizni.

A mindennapos mozgás, a *mindennapos testnevelés* minőségi mozgás legyen. Fontos, hogy minden gyermek életébe beépüljön a mindennapos mozgás, ezt maximálisan támogatandónak tartják.

Az *érzelmi nevelés*, az *érzelmi intelligencia fejlesztése*. Ennek fontos eszköze a művészettel való nevelés. A szellemi nevelést hasonlóan fontosnak tartják, amely nem lehet más csak örömteli, és élményszerű.

3. Rövid távú, átmeneti intézkedések a tartalmi szabályozók eredményesebb alkalmazására

Sipos Imre köznevelésért felelős helyettes államtitkár ismertette a Tartalomfejlesztési munkacsoport és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) közös javaslatait, melynek eredményeképpen már 2016 szeptemberétől szélesebb mozgástere lesz az iskoláknak, a megtanítandó tananyag meghatározásában, feldolgozásában.

- Az iskolák nem térhetnek el a kerettantervben meghatározott heti kötelező tanulói óraszámoktól, azaz csak az iskola és a szülők megállapodása esetén, különösen indokolt esetben írhatnak elő több tanórát/foglalkozást a diákoknak a kerettantervekben meghatározott időkereteknél.
- Az OFI 2016 augusztusára olyan tantárgyi tanmenetajánlásokat készít, melyben szakmai javaslatot tesz azon kerettantervi témákra, amelyek súlytalaníthatóak, vagy elhagyhatók. Ez lehetőséget kínál arra, hogy több idő legyen a gyakorlásra és egyéni differenciált fejlesztésre, a pedagógusok alkalmazkodhassanak a tanulócsoportjaik és egyes tanulók képességeihez és tanulási tempójához. A tanítók és szaktanárok választhatnak, hogy a 2016/2017. tanévben a korábbi ütemezés szerint, vagy ahhoz képest valamivel kevesebb kötelező ismeretanyagot feldolgozva tanítanak. 2016 augusztusától elérhetőek lesznek tehát az új tanmenetjavaslatok is, amelyek alkalmazása természetesen nem lesz kötelező a pedagógusok számára.
- A Tartalomfejlesztési munkacsoport javaslatát támogatva az EMMI bevezeti, hogy az általános iskola első és második osztályában 30 percesek legyenek a tanórák annak érdekében, hogy a kisdíákok ne legyenek túlzott mértékben leterheltek.

